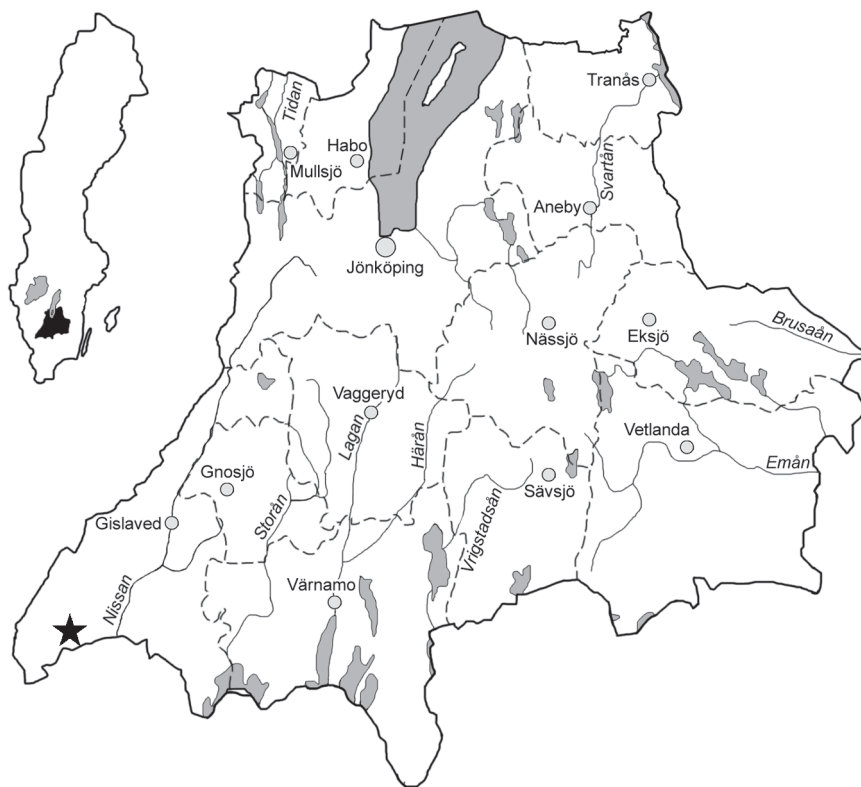

Södra Hestra kyrkogård

Antikvarisk medverkan i samband med
ny askgravlund
Södra Hestra socken i Gislaveds kommun,
Jönköpings län, Växjö stift

Rapport och foto: Anders Franzén
Grafisk mall: Anna Stålhammar
Tryck: Arkitektkopia, Jönköping

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping
Tel: 036-30 18 00
E-post: info@jkpglm.se
www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:
© Lantmäteriet. Ärende nr MS2007/04833.

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2014

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

ANTIKVARISK MEDVERKAN

1. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Antikvarisk kontrollant Anders Franzén	Rapportförfattare Anders Franzén	Dnr. 97/10	Lst./Kommun dnr. 433-201-10	Slutbesiktning utförd 31 maj 2013
Fastighetsbeteckning/Populärnamn Södra Hestra kyrkogård		Beslut enligt ☒ Lagen om kulturminnen m.m. ☐ Förordningen om bidrag till kulturmiljövård ☐ Plan- och bygglagen		
Län Jönköpings	Kommun Gislaved			
Stadsdel/Trakt	Socken/Församling Södra Hestra	Fastighetsägare/Adressuppgifter Burseryds kyrkoliga samfällighet Kyrkvägen 19 330 26 BURSERYD		
Ekonomisk karta Södra Hestra 5C 7i	Koordinat x 6335.80	Koordinat y 1344.70		

2. BAKGRUND (bakgrundsbeskrivning, historik)

Kyrkogården i Södra Hestra har medeltida anor. Det är troligt att kyrkogården utvidgades mot norr samtidigt när den befintliga kyrkobyggnaden uppfördes 1829. Då fanns sannolikt även bogårdsmuren. År 1888 företogs en utvidgning av kyrkogården mot norr och väster. En omdisposition skedde 1897 då kyrkogården erhöll rätvinkliga gångar och kvarter. Ungefär samtidigt blev det vanligt med gravvårdar av sten och grusade markeringar.

År 1922 anlades en ny gravplatsdel öster om den gamla och upphovsman var trädgårdsmästaren Siegfried Larsén, Dannäs. Den nya delen försågs med omgärdande hagtornshäckar och lönnar.

Ett bårhus uppfördes 1961 strax utanför själva kyrkogårdsområdet. Byggnaden ritades av arkitekten Svend Bøgh-Andersen i Laholm.

Fortsatt brist på gravplatser medförde att kyrkogården utvidgades mot norr 1973, efter ritningar av trädgårdsarkitekten Ragnar Ekstedt i Växjö. Denna nya del belades helt med gräs.

Kyrkogården i Södra Hestra har som så många andra kyrkogårdar genomgått en utveckling med avlägsnade av gravramar, häckar och grusningar. Parallellt har äldre stenar ställts upp utefter bogårdsmuren. På de äldre delarna av kyrkogården står flera höga gravvårdar, ibland med gjutna järnstaket.

Det aktuella förslaget till askgravlund har gestaltats 2009 av arkitekt Lars Redegard, Kalv, vilken dock inte medverkat i genomförandeprocessen.

3. ÅTGÄRD

Period/år	Arkitekt	Entreprenör/Hantverkare	Byggherre
2010	Lars Redegard, Kalv	Egen regi	Burseryds kyrkliga samfällighet
Berörd byggnadsdel	Tillstånd före renovering	Vidtagna åtgärder (med angivande av material, metoder, avvikelser från program)	
Västra delen av den gamla kyrkogården (se karta i bilaga 1).	Platsen för den nya askgravlunden ligger i den västligaste delen av kyrkogårdens södra kvarter samt i förlängningen av den gång som löper västerut från kyrkans västingång. Randområdet utgör en outnyttjad något sluttande gräsyta med enstaka buskar. Kyrkogården avslutas här med en stödmur och strax utanför står en yngre ek. Kyrkogården präglas av efterkrigstidens rationaliserande förenklingar med igenlagda grusgångar samt borttagna rygghäckar, stenramar och grusbäddar.	Askgravlunden förlades till denna plats som ger möjlighet till utblick över naturlandskapet och en sjö i närområdet. Den utformades i enlighet med ritningsförslag upprättat av arkitekt Lars Redegard, Kalv, daterat 2009-12-27 (se bilaga 2). Själva meditationsplatsen, med sin sittbänk, förlades i anslutning till huvudgången, i slutningen ner mot kyrkogårdens västra gräns. Här skapades en rumslighet genom ett nytt buskage av rödbok åt norr och väster samt en rabattplantering med en natursten i öster mot kyrkogården. En befintlig ek strax utanför kyrkogården bidrar även till att pryda och definiera platsen. En terrassering av sittplastens markyta, på ca 50 cm, krävdes med hänsyn till slutningen. Marken hårdgjordes med stenmjöl samt belades med natursingel. Rabatten gavs en halvcirkelformad plan och en hög natursten centrerad i dess bakre del. Rabatten och den	

		grusade sittytan avgränsades med kantsten av råkilad grå granit (S:t Eriks AB). Två sittbänkar av gjutjärn; modell 5900 från Norrahammars Bruk AB placerades i vinkel mot varandra. Rabatten planterades med blå närva, körsbärsbenved, dvärjkornell, röd slottsros och krypen. En vas- och ljushållare av modell Limhamn, Gravlyktan AB, Asarum sattes i rabatten. Askgravlundens jordningsområde förlades söder om meditationsplasten medan namnskyltar avses att sättas intill rabatten jämte naturstenen.
--	--	--

4. KOMMENTARER (erfarenheter, kritisk granskning)

--

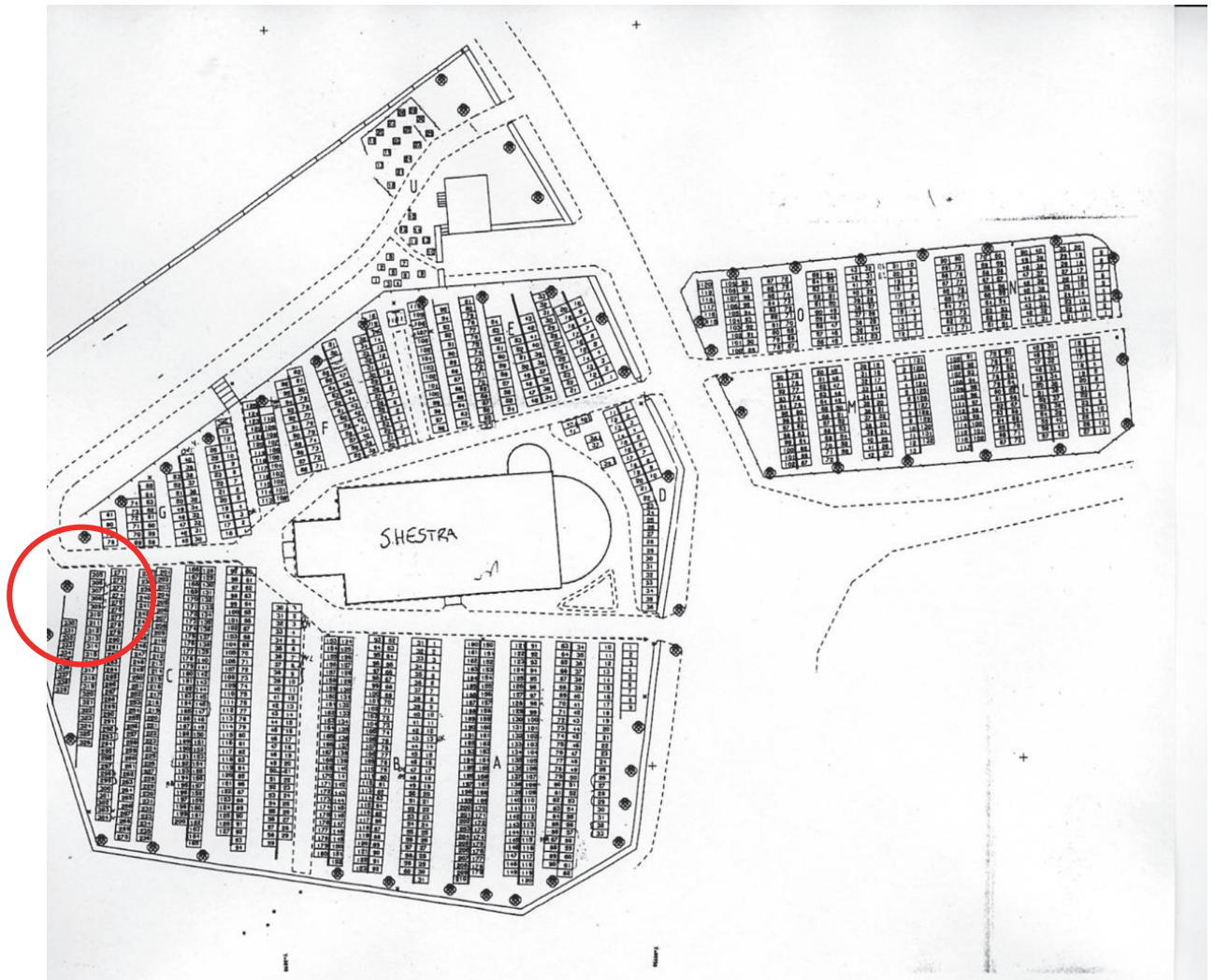
5. BYGGNADSHISTORISKA RÖN / HISTORISKA RÖN (nya upptäckter, datering, ev. kommande publikation)

--

Dokumentationsmaterialet förvaras i Jönköpings läns museums arkiv

Datum: 20 januari 2014 *Anders Franzén*

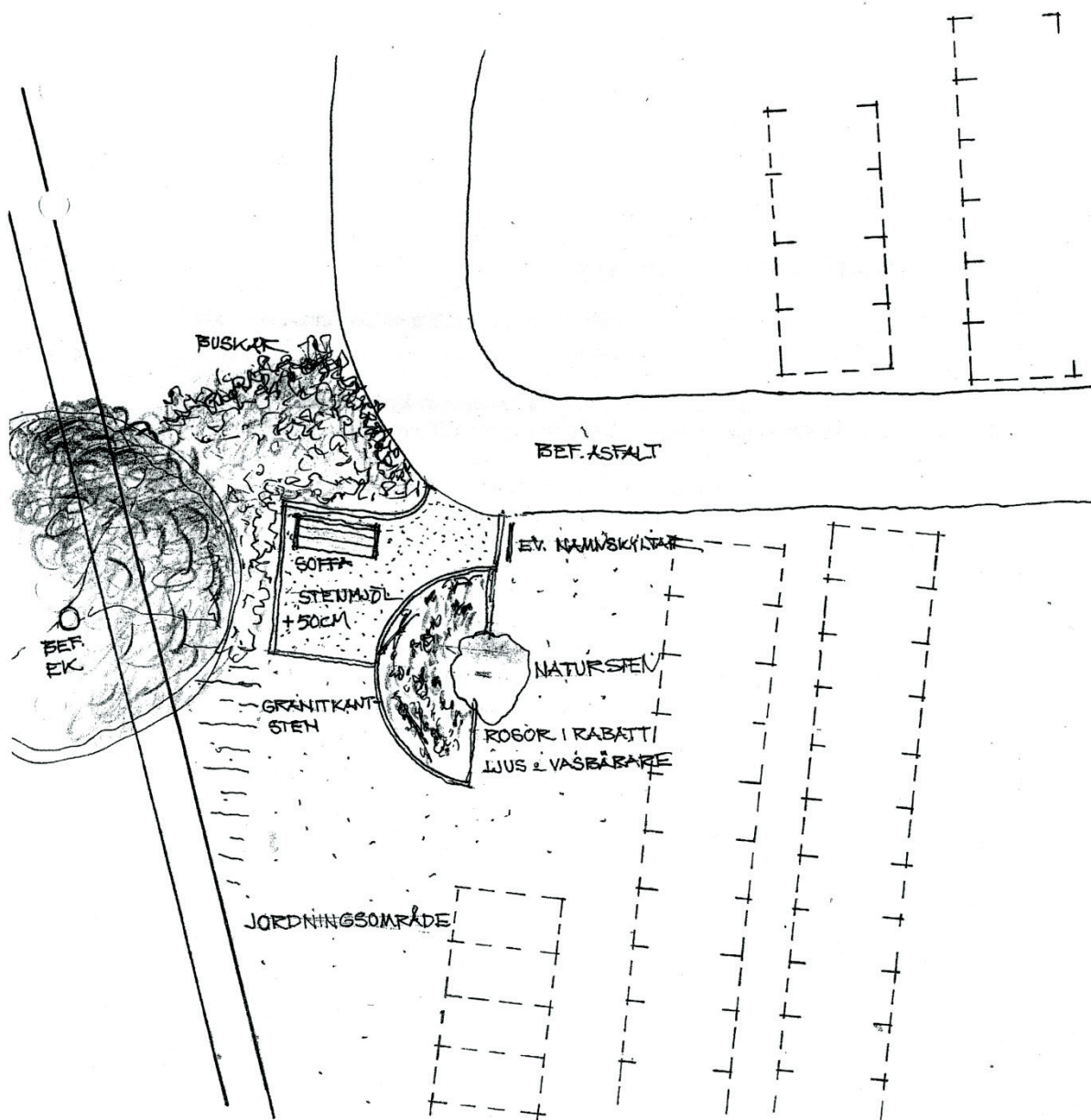
BILAGA 1. Kartöversikt

BILAGA 2. Ritningsförslag, Lars Redegard, Kalv, 2009-12-27

IDÉSKISS S. HESTRA
ASK/MINNESLUND
SKALA 1:100
KALV 091227

Lars Redegard

BILAGA 3. FOTO

Platsen för askgravlunden inför arbetena. Platsens förutsättningar med sluttningen mot ytermuren komplicerade projekteringen. Foto: J. Haas.

Platsen inför arbetena. Trots de sluttande marknivåerna erbjöd den en värdefull utsikt mot sjön. Foto: J. Haas.

Den nya askgravlunden vid slutbesiktningen.

Den nya askgravlunden vid slutbesiktningen.

Den nya askgravlunden vid slutbesiktningen.

Den nya askgravlunden vid slutbesiktningen.

Byggnadsvårdsrapport 2014:8
JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM